

HƯỚNG DẪN CHUNG VỀ THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN TỪ CHỨNG KHOÁN

Văn bản hướng dẫn:

1. Luật thuế Thu nhập cá nhân số 04/2007/QH12 ngày 21/11/2007
2. Nghị định của Chính phủ số 100/2008/NĐ-CP ngày 08/9/2008 quy định chi tiết một số điều của Luật Thuế Thu nhập cá nhân.
3. Thông tư số 84/2008/TT-BTC ngày 30/9/2008 của Bộ tài chính hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thuế thu nhập cá nhân và hướng dẫn thi hành Nghị định số 100/2008/NĐ-CP ngày 08/9/2008 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Thuế thu nhập cá nhân
4. Thông tư số 62/2009/TT-BTC ngày 27/3/2009 của Bộ tài chính hướng dẫn sửa đổi, bổ sung Thông tư số 84/2008/TT-BTC ngày 30/9/2008 của Bộ Tài chính hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thuế thu nhập cá nhân và hướng dẫn thi hành Nghị định số 100/2008/NĐ-CP ngày 08/9/2008 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Thuế thu nhập cá nhân
5. Thông tư số 160/2009/TT-BTC ngày 12/8/2009 của Bộ tài chính Hướng dẫn miễn thuế thu nhập cá nhân năm 2009 theo Nghị quyết số 32/2009/QH12 ngày 19/6/2009 của Quốc hội

PHẦN A: THUẾ TNCN TỪ CHUYỂN NHƯỢNG CHỨNG KHOÁN

Thu nhập từ chuyển nhượng chứng khoán bao gồm thu nhập từ việc chuyển nhượng cổ phiếu, trái phiếu, chứng chỉ quỹ và các loại chứng khoán khác theo quy định của Luật Chứng khoán.

Thuế TNCN của bạn được tính như thế nào?

Bạn có thể lựa chọn một trong hai phương pháp nộp thuế TNCN đối với thu nhập từ chuyển nhượng chứng khoán:

- Nộp thuế TNCN đối với thu nhập từ chuyển nhượng chứng khoán theo thuế suất 20%.
- Nộp thuế TNCN theo thuế suất 0,1% trên giá chuyển nhượng chứng khoán:

I. Nộp thuế TNCN đối với thu nhập từ chuyển nhượng CK theo thuế suất 20%.

Bạn lựa chọn phương pháp nộp thuế này phải đáp ứng các yêu cầu sau:

- Phải đăng ký phương pháp nộp thuế với cơ quan thuế trực tiếp quản lý Công ty chứng khoán mà bạn đăng ký giao dịch hoặc Chi cục Thuế nơi bạn cư trú, theo mẫu số 15/ĐK-TNCN ban hành kèm theo Thông tư số 84/2008/TC-BTC trước ngày 31 tháng 12 của năm trước.

- Thực hiện đăng ký thuế và có mã số thuế

- Thực hiện chế độ kế toán hoá đơn chứng từ, xác định được thu nhập tính thuế từ việc chuyển nhượng chứng khoán theo quy định.

- Việc áp dụng thuế suất 20% tính trên tổng các loại chứng khoán đã giao dịch trong năm dương lịch.

Thuế TNCN được tính như sau:

$$\text{Thuế thu nhập cá nhân phải nộp} = \text{Thu nhập tính thuế} \times \text{Thuế suất 20\%}$$

Thu nhập tính thuế từ chuyển nhượng chứng khoán được xác định bằng (=) giá bán chứng khoán trừ (-) giá mua, các chi phí liên quan đến việc chuyển nhượng chứng khoán.

Bạn chuyển nhượng chứng khoán đã đăng ký nộp thuế theo thuế suất 20% vẫn phải tạm nộp thuế theo thuế suất 0,1% trên giá chuyển nhượng chứng khoán từng lần.

1. Giá bán chứng khoán (CK) được xác định như sau:

- Đối với chứng khoán niêm yết: giá bán chứng khoán là giá chuyển nhượng thực tế trên thị trường chứng khoán tại thời điểm bán. Giá thị trường tại thời điểm bán là giá khớp lệnh do Sở giao dịch chứng khoán công bố.

- Đối với chứng khoán của công ty đại chúng chưa niêm yết nhưng đã thực hiện đăng ký giao dịch tại Sở giao dịch chứng khoán thì giá bán chứng khoán là giá chuyển nhượng thực tế tại Sở giao dịch chứng khoán.

- Đối với cổ phiếu chưa niêm yết, chưa đăng ký giao dịch tại Sở giao dịch chứng khoán nhưng công ty phát hành cổ phiếu uỷ quyền cho công ty chứng khoán quản lý danh sách cổ đông và cổ phiếu chưa niêm yết, chưa đăng ký giao dịch tại Sở giao dịch chứng khoán và công ty phát hành không uỷ quyền cho công ty chứng khoán quản lý danh sách cổ đông thì giá chuyển nhượng cổ phiếu làm căn cứ để khấu trừ thuế được căn cứ theo giá ghi trên hợp đồng chuyển nhượng. Trường hợp hợp đồng chuyển nhượng không ghi giá hoặc có ghi giá nhưng thấp hơn giá ghi trên sổ sách kế toán tại thời điểm chuyển nhượng hoặc tại thời điểm gần nhất so với thời điểm chuyển nhượng của công ty phát hành cổ phiếu thì công ty chứng khoán căn cứ vào giá ghi trên sổ sách kế toán của công ty phát hành để khấu trừ thuế. Công ty phát hành chứng khoán có trách nhiệm cung cấp cho công ty chứng khoán giá cổ phiếu ghi trên sổ sách của công ty phát hành mỗi khi có sự thay đổi về giá cổ phiếu

2. Giá mua chứng khoán được xác định như sau:

- Đối với chứng khoán niêm yết: giá mua chứng khoán là giá thực tế mua tại Sở giao dịch chứng khoán.

- Đối với chứng khoán của công ty đại chúng chưa niêm yết nhưng đã thực hiện đăng ký giao dịch tại Sở giao dịch chứng khoán thì giá mua chứng khoán là giá thực tế mua tại Sở giao dịch chứng khoán.

- Đối với chứng khoán mua thông qua đấu giá thì giá mua là giá trúng đấu giá.

- Đối với chứng khoán không thuộc các trường hợp nêu trên: Giá mua chứng khoán là giá ghi trên hợp đồng chuyển nhượng hoặc giá theo sổ sách kế toán của đơn vị có chứng khoán tại thời điểm mua.

Trường hợp trên hợp đồng không quy định giá mua hoặc giá mua cao hơn giá theo sổ sách kế toán của đơn vị có chứng khoán tại thời điểm mua không phù hợp với giá thị trường thì cơ quan thuế có quyền ấn định giá mua.

3. Các chi phí hợp lệ được trừ khi xác định thu nhập chịu thuế đối với chuyển nhượng chứng khoán là các khoản chi phí thực tế phát sinh của hoạt động chuyển nhượng chứng khoán có hoá đơn, chứng từ theo chế độ quy định bao gồm:

- Chi phí để làm các thủ tục pháp lý cần thiết cho việc chuyển nhượng;
- Các khoản phí và lệ phí người chuyển nhượng nộp ngân sách nhà nước khi làm thủ tục chuyển nhượng;
- Phí lưu ký chứng khoán theo quy định của Ủy ban Chứng khoán Nhà nước và chứng từ thu của công ty chứng khoán;
- Phí uỷ thác chứng khoán căn cứ vào chứng từ thu của đơn vị nhận uỷ thác;
- Các khoản chi phí khác có chứng từ chứng minh.

II. Nộp thuế TNCN theo thuế suất 0,1% trên giá chuyển nhượng chứng khoán:

Nếu bạn không đăng ký nộp thuế TNCN theo thuế suất 20% thì áp dụng thuế suất 0,1% trên giá chuyển nhượng chứng khoán từng lần.

$$\text{Thuế thu nhập cá nhân phải nộp} = \text{Giá chuyển nhượng} \times \text{Thuế suất 0,1\%}$$

III. Thời điểm xác định thu nhập tính thuế

Thời điểm xác định thu nhập tính thuế từ hoạt động chuyển nhượng chứng khoán được xác định như sau:

- a) Đối với chứng khoán niêm yết là thời điểm Sở giao dịch chứng khoán công bố giá thực hiện.
- b) Đối với chứng khoán chưa niêm yết nhưng đã thực hiện đăng ký giao dịch tại Sở giao dịch chứng khoán là thời điểm Sở giao dịch công bố giá thực hiện.
- c) Đối với chứng khoán không thuộc trường hợp nêu trên là thời điểm hợp đồng chuyển nhượng chứng khoán có hiệu lực. Trường hợp không có hợp đồng chuyển nhượng chứng khoán thì thời điểm tính thuế là thời điểm đăng ký chuyển tên sở hữu chứng khoán.

PHẦN B: THUẾ TNCN TỪ CỔ TỨC:

I. Cổ tức bằng tiền mặt.

Thuế TNCN = cổ tức mỗi lần trả nhân (x) với thuế suất 5%

II. Cổ tức bằng cổ phiếu hoặc nhận cổ phiếu thưởng:

1. Khi bạn nhận cổ tức bằng cổ phiếu hoặc nhận cổ phiếu thưởng bạn chưa phải nộp thuế TNCN khi nhận cổ phiếu. Khi chuyển nhượng số cổ phiếu này, bạn phải nộp

thuế TNCN đối với hoạt động chuyển nhượng chứng khoán và thu nhập từ đầu tư vốn.

- Căn cứ để xác định số thuế TNCN phải nộp đối với thu nhập từ đầu tư vốn là giá trị cổ tức ghi trên sổ sách kế toán hoặc số lượng cổ phiếu thực nhận nhân (x) với mệnh giá của cổ phiếu đó và thuế suất thuế TNCN đối với thu nhập từ đầu tư vốn. Trường hợp chuyển nhượng cổ phiếu nhận thay cổ tức, cổ phiếu thưởng với giá thấp hơn mệnh giá thì tính thuế TNCN đối với hoạt động đầu tư vốn theo giá thị trường tại thời điểm chuyển nhượng.

Bạn chuyển nhượng số cổ phiếu có được từ việc nhận cổ tức hoặc cổ phiếu thưởng phải tự khai (theo Mẫu số 24/KK-TNCN ban hành kèm theo Thông tư 62/2009/TT-BTC) và nộp thuế TNCN đối với hoạt động đầu tư vốn tại Chi cục Thuế nơi cá nhân cư trú.

- Căn cứ để xác định số thuế TNCN phải nộp đối với thu nhập từ chuyển nhượng cổ phiếu có được từ nhận cổ tức, cổ phiếu thưởng là giá thực tế tại thời điểm chuyển nhượng và thuế suất thuế TNCN đối với thu nhập từ chuyển nhượng chứng khoán.

Trường hợp giá thực tế chuyển nhượng cổ phiếu thấp hơn mệnh giá thì không phải nộp thuế TNCN đối với hoạt động chuyển nhượng chứng khoán.

Trường hợp giá thực tế chuyển nhượng cổ phiếu cao hơn mệnh giá thì cá nhân nộp thuế chuyển nhượng chứng khoán theo mức thuế suất 0,1% trên giá thực chuyển nhượng hoặc theo mức thuế suất 20% trên chênh lệch giữa giá thực tế chuyển nhượng với mệnh giá hoặc giá trị cổ tức ghi trên sổ sách kế toán.

- Sau khi nhận cổ tức bằng cổ phiếu hoặc nhận cổ phiếu thưởng; nếu bạn có chuyển nhượng cổ phiếu cùng loại thì phải khai và nộp thuế TNCN đối với cổ tức nhận bằng cổ phiếu hoặc nhận cổ phiếu thưởng ngay. Trường hợp số lượng cổ phiếu chuyển nhượng lần đầu ít hơn số cổ phiếu nhận thay cổ tức hoặc số cổ phiếu thưởng thì sẽ tính và nộp thuế TNCN kế tiếp vào các lần chuyển nhượng sau cho tới khi hết số cổ phiếu đó.

2. Đối với trường hợp bạn được chia cổ tức bằng tiền nhưng không nhận mà ghi tăng vốn đầu tư cũng áp dụng phương pháp thu thuế TNCN như đối với trường hợp nhận cổ tức bằng cổ phiếu hoặc nhận cổ phiếu thưởng.

Sau khi nhận cổ tức bằng tiền và ghi tăng vốn đầu tư, nếu bạn rút vốn khỏi doanh nghiệp hoặc chuyển nhượng vốn thì phải khai và nộp thuế TNCN tương ứng với phần cổ tức nhận được ngay. Trường hợp giá trị vốn góp được rút khỏi doanh nghiệp hoặc chuyển nhượng lần đầu ít hơn giá trị cổ tức nhận được thì sẽ kê khai và nộp thuế TNCN kế tiếp vào các lần rút vốn hoặc chuyển nhượng sau cho tới khi hết.

PHẦN C: CÁCH THỨC CÁC CÔNG TY CHỨNG KHOÁN THỰC HIỆN KHẤU TRỪ THUẾ

Trước khi thanh toán cho bạn (là người chuyển nhượng), Công ty chứng khoán nơi bạn mở tài khoản giao dịch chứng khoán phải khấu trừ thuế TNCN trong mọi trường hợp chuyển nhượng chứng khoán, không phân biệt bạn nộp thuế theo thuế suất 0,1% hay 20%. Căn cứ xác định số thuế khấu trừ là giá chuyển nhượng CK chưa trừ các khoản chi phí nhân (x) với thuế suất 0,1%.

Trường hợp chứng khoán chưa niêm yết, giao dịch trên Sở giao dịch chứng khoán mà tổ chức phát hành chứng khoán không uỷ quyền quản lý danh sách cổ đông cho Công

ty chứng khoán thì tổ chức phát hành chứng khoán có trách nhiệm khấu trừ thuế trước khi thanh toán cho bạn.

* Khi chuyển nhượng chứng khoán, bạn phải yêu cầu Công ty chứng khoán cấp cho bạn:

- Các hoá đơn, chứng từ chứng minh chi phí liên quan đến việc chuyển nhượng chứng khoán (nếu có).
- Các chứng từ chứng minh số thuế đã khấu trừ trong năm.
- Bảng kê chi tiết chứng khoán đã chuyển nhượng trong năm theo mẫu số 13A/BK-TNCN ban hành kèm theo Thông tư số 84/2008/TC-BTC.

Hãy giữ lại hoá đơn, chứng từ đó vì bạn sẽ cần đến khi thực hiện quyết toán thuế, hoàn thuế thu nhập cá nhân.

PHẦN D: CÁC BƯỚC ĐĂNG KÝ NỘP THUẾ THEO PHƯƠNG PHÁP THUẾ SUẤT 20%

Bước I: Đăng ký thuế:

Bắt đầu bằng việc điền đầy đủ thông tin cá nhân vào Mẫu đăng ký số 01-ĐK-TNCN ban hành kèm theo Thông tư số 84/2008/TT-BTC. Sau đó, hãy nộp mẫu đăng ký đó và bản sao chứng minh thư nhân dân hoặc hộ chiếu của bạn cho Chi cục thuế nơi bạn cư trú. Bạn có thể lấy mẫu tờ khai tại công ty chứng khoán.

Bạn sẽ nhận được mã số thuế TNCN và thẻ mã số thuế cá nhân trong vòng 5 đến 10 ngày kể từ khi nộp hồ sơ đăng ký thuế đến cơ quan thuế.

Trong trường hợp bạn đã có mã số thuế, bạn có thể tiếp tục sử dụng mã số đó để thực hiện nghĩa vụ thuế TNCN.

Sau khi đã có mã số thuế bạn phải đăng ký phương pháp nộp thuế với cơ quan thuế trực tiếp quản lý Công ty chứng khoán mà bạn đăng ký giao dịch hoặc Chi cục Thuế nơi bạn cư trú, theo mẫu số 15/ĐK-TNCN ban hành kèm theo Thông tư số 84/2008/TC-BTC trước ngày 31/12/2009

Bước II: Khai quyết toán thuế :

Các trường hợp phải nộp hồ sơ quyết toán thuế :

- Số thuế phải nộp tính theo thuế suất 20% lớn hơn số thuế đã tạm khấu trừ theo thuế suất 0,1% trong năm;
- Có yêu cầu hoàn thuế hoặc bù trừ số thuế vào năm sau.

Hồ sơ quyết toán thuế gồm:

- Tờ khai quyết toán thuế theo mẫu số 13/KK-TNCN .
- Bảng kê chi tiết chứng khoán đã chuyển nhượng trong năm theo mẫu số 13A/BK-TNCN.
- Các hoá đơn, chứng từ chứng minh chi phí liên quan đến việc chuyển nhượng chứng khoán.
- Các chứng từ chứng minh số thuế đã khấu trừ trong năm.

Nơi nộp hồ sơ quyết toán thuế:

Hồ sơ quyết toán thuế là cơ quan thuế trực tiếp quản lý công ty chứng khoán mà cá nhân đăng ký giao dịch hoặc Chi cục thuế nơi cá nhân cư trú.

Thời hạn nộp hồ sơ quyết toán:

Chậm nhất là ngày thứ 90 kể từ ngày kết thúc năm dương lịch.

Bạn không phải khai quyết toán thuế nếu bạn nộp thuế TNCN theo thuế suất 0,1% trên giá chuyển nhượng chứng khoán

* Khi quyết toán thuế, nếu bạn có số thuế phải nộp lớn hơn số thuế bạn đã bị khấu trừ, bạn phải nộp số thuế còn thiếu chậm nhất là ngày thứ 90 kể từ ngày kết thúc năm dương lịch.

Bạn có thể nộp thuế bằng tiền mặt, bằng séc hoặc chuyển khoản vào tài khoản của Kho bạc nhà nước. Trong trường hợp không có thông báo gì từ phía cơ quan thuế thì có nghĩa là bạn không phải trả thêm bất kỳ khoản thuế nào.

Bước III: Hoàn thuế.

Nếu bạn có số thuế đã nộp lớn hơn số thuế bạn phải nộp trong kỳ thì bạn thuộc đối tượng được hoàn thuế.

Để được hoàn thuế, bạn phải lập hồ sơ đề nghị hoàn thuế. Bạn có thể lấy mẫu hồ sơ hoàn thuế từ cơ quan trả thu nhập, từ cơ quan thuế gần nhất hoặc trên trang web của Tổng cục Thuế www.gdt.gov.vn

PHẦN E: CÁC VẤN ĐỀ LIÊN QUAN KHÁC

Cung cấp thông tin sai lệch

Nếu bạn cung cấp thông tin không chính xác cho cơ quan thuế là bạn đã vi phạm pháp luật và sẽ phải chịu phạt hành chính hoặc chịu trách nhiệm hình sự trước pháp luật tùy thuộc vào mức độ vi phạm

Trân Trọng cảm ơn!

Chúc bạn đầu tư chứng khoán thành công!